

Nationaal Park
De Loonse en Drunense
Duinen

DASSENWERK

werkbleden opdrachten

Locatie De Drie Linden
Giersbergen 8
Drunen

1. Waar ben je?

Je onderzoekt vandaag een klein gebied van Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen. Met jouw informatie kunnen de gidsen van het park bekijken of dit gebied geschikt is voor de das. Het gebied staat met een lijn aangegeven op de kaart. Voordat je aan het onderzoek gaat beginnen is het handig om te weten wat er in je gebied te zien is.

1.1 Loop naar punt B op de kaart. Lees eerst de **instructiekaart** voor het **kompas**. Bepaal nu waar het noorden, het zuiden, het westen en het oosten zijn.

Beschrijf hieronder het landschap dat je daar ziet, zo dat iemand zonder kompas met jouw aanwijzingen kan bepalen waar het noorden, zuiden, westen en oosten is.

In het noorden zie ik

In het zuiden zie ik

In het westen zie ik

In het oosten zie ik

1.2 Kijk naar de kaart. De plaats waar je nu bent, staat met de letter B aangegeven.

Kun je de dingen die je bij vraag 1.1 hebt ingevuld terug vinden op de kaart? **ja / nee**

Dit was een eerste verkenning van je gebied.
Nu ga je het gebied beter onderzoeken.

1.3 Vul hieronder één van de volgende woorden in:

houtsingel(*) - uitkijkpost - boerderij - open plek in het bos - weiland - zandpad
(*) een houtsingel is een rij bomen en struiken, die wordt gebruikt als scheiding tussen weilanden en akkers

Punt A van de kaart is een

Punt C van de kaart is een

Punt D van de kaart is een

2. Geen herrie aan mijn kop

Soms is het heel druk op een plek. Maar dassen houden niet van herrie aan hun kop. Daarom wonen ze het liefst op plaatsen waar niet te veel mensen komen. Hoe zit dat in dit gebied?

2.1 Op welke plek op de kaart is het het rustigst? En waarom.

2.2 Kruis onderaan dit blad aan welke paden en wegen je allemaal in je gebied vindt.

2.3 Welke twee paden of wegen zijn het drukst overdag? Het maakt niet uit of ze in je gebied voorkomen of niet. Kruis de twee onderaan de pagina aan. Komen de twee drukste paden of wegen in jouw gebied voor?

*De twee drukste paden of wegen komen **wel / niet** in mijn gebied voor.*

2.4 Welke paden of wegen zijn 's avonds en 's nachts in gebruik?
Kruis dat ook onderaan het blad aan.

2.5 Bekijk je antwoorden op dit blad. Wat denk je? Vindt de das het hier rustig genoeg?

*Ik denk dat het hier **wel / niet** rustig genoeg is voor de das om te wonen.*

Antwoorden 2.2 t/m 2.5

Wegen en paden	Welke het drukst?	's Nachts in gebruik?
☐ Wandelpad	☐	ja / nee / veel minder
☐ Fietspad	☐	ja / nee / veel minder
☐ Ruiterspad	☐	ja / nee / veel minder
☐ Mountainbike pad	☐	ja / nee / veel minder
☐ Snelweg	☐	ja / nee / veel minder
☐ Verharde weg	☐	ja / nee / veel minder
☐ Spoorweg	☐	ja / nee / veel minder

3. Smikkelen en smullen

Dassen zijn alleseters. Dat betekent dat ze planten en dieren eten. De regenworm is het belangrijkste voedsel voor de das. Maar op hun menu staan ook insecten, maïs en andere granen, kevers, vruchten (bessen en appels), kleine zoogdieren (muizen en mollen), kikkers, padden, slakken, eikels, vogels en eieren.

3.1 Dit is een opdracht voor goede speurneuzen! Hieronder staat wat de das allemaal eet. De das zoekt door het hele gebied naar voedsel. Ga ook op zoek in het gebied en kruis aan wat je allemaal hebt gevonden. Schrijf erachter waar je het gevonden hebt.

Gebruik hierbij de **zoekkaarten diersporen** en **bodemdieren** en de **loepotjes**.

Soort voedsel	Zet hier een kruisje als je (sporen van) dit voedsel <u>echt</u> gevonden hebt.	Waar heb je dit voedsel gevonden?
Regenwormen		
Insecten		
Maïs en andere granen, asperges		
Vruchten/zaden		
Kleine zoogdieren (knaagsporen, keutels, voetsporen)		
Kikkers en padden		
Slakken		
Nesten en eieren van vogels		

4. Omgeving

4.1 In welke landschap denk je dat de das leeft?

- Zandlandschap
- Duinlandschap (duinen)
- Veenlandschap (veen bestaat uit de resten van planten en dieren)
- Rivierkleilandschap (Rivierklei is bruin of grijs, en het bestaat meestal uit fijne korrels).

4.2 Stel dat een das van punt A naar punt C loopt (zie kaart). Hoe zou hij dan lopen?
Geef de door jou gekozen route met een stippellijn op je eigen kaart aan.

In een landschap zonder bosranden en heggen voelt een das zich niet zo veilig. Een dichtbegroeide bos met veel bomen, struiken en andere planten bieden goede overlevingskansen voor een das. Hier loopt hij het liefst door.

4.3 Zoek 2 verschillende bladeren, op de weg van B naar C.
Zoek de 2 bladeren op in het boekje “zoekkaart bomen” (die zit in je tas).

	Hoe ziet het blad eruit?	Wat is de kleur van het blad?	Hoe heet de boom van het blad?
Blad 1			
Blad 2			

4.4 Zoek 1 spoor van een dier en beschrijf hieronder hoe het eruit ziet. In het tasje zit de “zoekkaart diersporen”. (daarin kan je het opzoeken)

	Van welke dier <u>denk</u> je dat het spoor is? (nog <u>niet</u> opzoeken!)	Zoek het spoor op in “zoekkaart diersporen”, en schrijf de naam op.	Maak een tekening van het spoor dat je hebt gevonden.
<i>Spoor 1</i>			

5. Een kasteel als huis

Dassen wonen in een burcht: hun ondergrondse 'kasteel'. Deze maken ze graag op een helling. Het liefst moet er ook wat begroeiing zijn, zodat de burcht niet opvalt. De wortels van bomen houden het zand bij elkaar, waardoor de burcht steviger wordt. Verder vinden dassen het fijn als er ook gras, mos en varens groeien, daar maken ze namelijk hun bed van.

5.1 Ga op zoek in je gebied naar een plek waar de das een burcht zou kunnen maken

(kruis dat plekje ook aan op de kaart). Vul in:

Ik heb deze plek gekozen omdat.....

.....

.....

5.2 Dassen maken hun burcht liever in zandgrond dan in kleigrond.

Ook willen ze geen last hebben van het grondwater. Hoe zit dat op de plek die jij gekozen hebt? Om dat te bekijken ga je daar een grondboring maken.

Voordat je de **grondboor** en de **boorgoot** gaat gebruiken lees je goed de **instructiekaart!** (die in je tas zit).

Vul de tabel in:

	20 cm. diep	40 cm. diep	60 cm. diep
Welke kleur heeft de aarde?			
Zitten er plantenresten in de aarde?			
Zie je (grond)water?			
Kun je kleien met de aarde?*			

Omcirkel de goede antwoorden:

Op de plek die ik gekozen heb, zit **zand / klei** in de bodem.

Met de boring ben ik **wel / niet** bij het grondwater gekomen.

Ik denk dat een das hier **wel / niet** een burcht zou willen graven.

Vergeet na het boren niet het boorgat (kuiltje) dicht te maken!

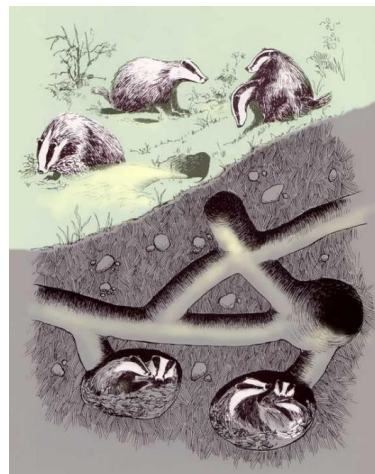
6. Eindopdracht

(Deze opdrachten kan je maken naderhand in de klas, of als je al vroeg klaar bent met de opdrachten kan je die ook al in het bos doen).

Opdrachten voor in het bos.

6.1 Teken een dassenburcht die je zelf ook kan bouwen.

6.2 Bouw je eigen dassenburcht met je groepje.

Opdrachten voor in de klas.

6.3 Teken je eigen dassenburcht (als je deze al getekend hebt hoeft dat niet).

6.4 Kleur de kaart "locatie drie linden" in.

Plek waar je gestart bent met de eerste opdracht

Bossen, bosjes, bomenrijen en houtsingels = Groen

Weilanden en ander gras = Geel

Akkers = Rood

Paden en routes = Blauw

Goede plek voor de burcht = kruis die aan

6.5 Wat zou jij doen om de weg veiliger te maken voor dassen?

.....

.....

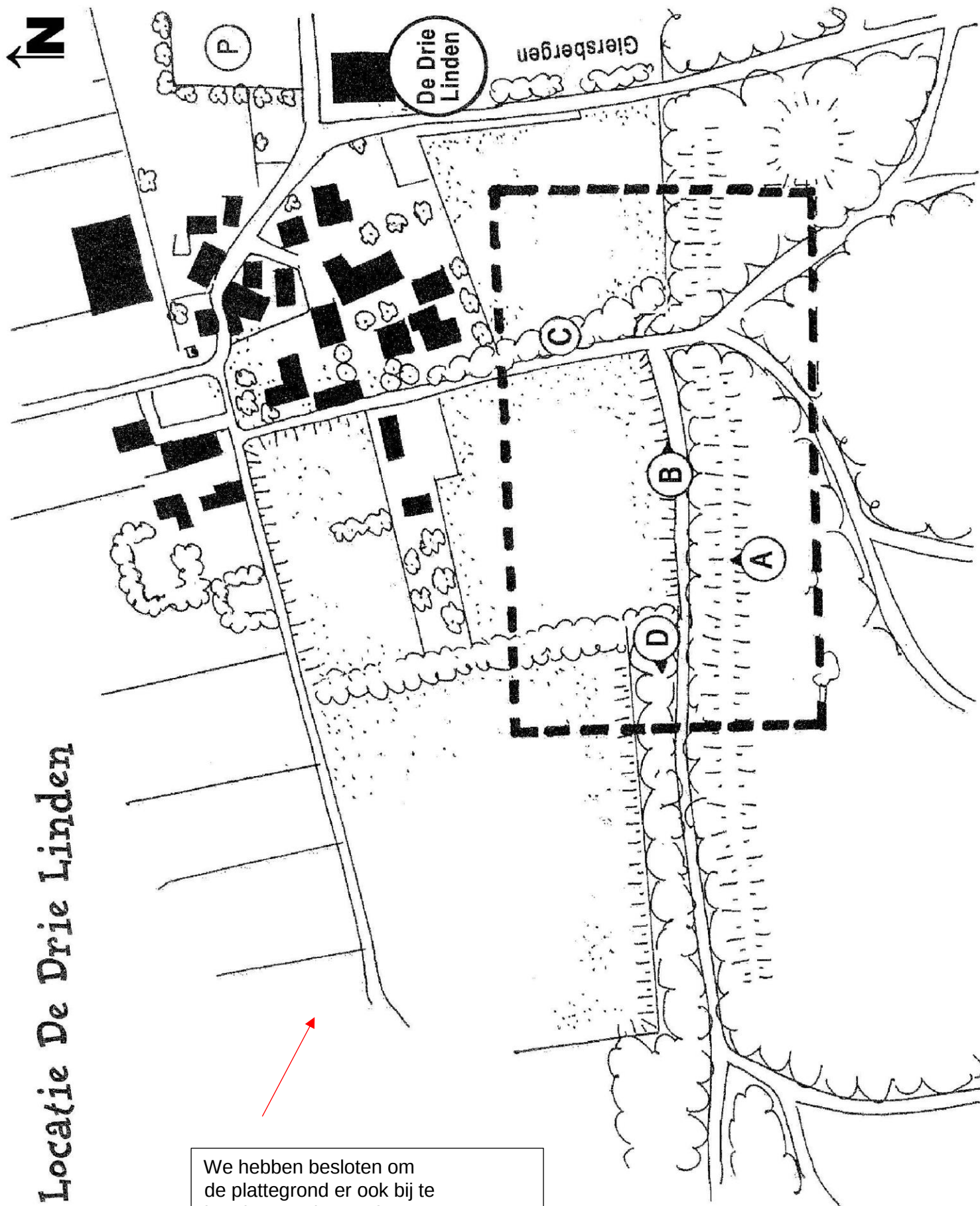
Teken de Dassenburcht

(Teken hier jou eigen dassenburcht).

Deze opdracht
hoort bij een
andere
opdracht.

Locatie De Drie Linden

We hebben besloten om de plattegrond er ook bij te houden, omdat we de andere opdrachten dan konden aanpassen op deze plattegrond.